

АНТРОПОЛОГІЧНІ ШУКАННЯ

of life. So psychoanalysis only reveals their sources and can be interpreted as a symptom of existential fears.

In fact, fear is the prediction of dangers, their mention or the result of innate factors of fear – phenomena repeatedly described in the literature. Only in this case, fear can play a key for a man prognostic feature.

Conclusions

In modern psychology this problem is discussed continuously for such a reason: in order to understand something we have to be afraid of

nothing, feel no trembling, and have own place in the world which we are going to understand. The only problem is to find this place in the world in order to understand it. For example, to realize it as the world which, according to the physical laws, generates the being that is able to understand it. We can and must learn how to live with fears not in the world of complete senses, but in the world where the senses appear during life. Fear indicates initial uncertainty of the “I”. Being in fear we find out the pure sphere of consciousness which is opened to the immanently reflective view, like it happens during the phenomenological reduction.

LIST OF REFERENCE LINKS

1. Архимандрит Никифор Библейская энциклопедия / Архимандрит Никифор. – Москва : Терра, 1990. – 904 с.
2. Больнов, О. фон. Философия экзистенциализма / О. фон. Больнов. – Санкт-Петербург : Лань, 1999. – 324 с.
3. Вундт, В. Элементы психологии народов. Основные черты психологической истории развития человечества / В. Вундт. – Санкт-Петербург : Питер, 2001. – 159 с.
4. Гаврилова, Т. А. Автомортальная тревожность как субъектный феномен / Т. А. Гаврилова // Психологический журнал. – 2013. – №. 34 (2). – С. 99–107.
5. Долгов, К. М. От Кьеркегора до Камю / К. М. Долгов. – Москва : Искусство, 1991. – 400 с.
6. Кьеркегор, С. Страх и трепет / С. Кьеркегор ; [пер. Н. В. Исаевой, С. А. Исаева]. – Москва : Республика, 1993. – С. 115–250.
7. Мамардашвили, М.К. Мой опыт нетипичен / М. К. Мамардашвили. Москва, 2000. – 400 С.
8. Матвеева, С. Я. Страхи в России в прошлом и настоящем / С. Я. Матвеева, В. Э. Шляпентох. – Новосибирск : Сибирский хронограф, 2000. – 180 с.
9. Риман, Ф. Основные формы страха / Ф. Риман [пер. с нем. Э. Л. Гушанский]. – Москва : Алетейа, 2000. – 330 с.
10. Сартр, Ж.-П. Бытие и ничто. Опыт феноменологической онтологии / Ж.-П. Сартр. – Москва, 2000. – 639 с.
11. Фрейд, З. Тотем и табу / З. Фрейд // Остроумие и его отношение к бессознательному; Страх; Тотем и табу: сборник. – Москва, 2006. – С. 323–491.
12. Хайдеггер, М. Введение в метафизику / М. Хайдеггер. – Санкт-Петербург, 1998. – 304 с.
13. A temporal shift in the circuits mediating retrieval of fear memory / F. H. Do-Monte, K. Quinones-Laracuate, G. J. Quirk // Nature. – 2015. – Vol. 519, Iss. 7544. – P. 460–463. doi: 10.1038/nature14030
14. Ghosh, S. Neuronal encoding of the switch from specific to generalized fear / S. Ghosh, S. Chattarji // Nature Neurosci. – 2015. – Vol. 18, Iss. 1. – С. 112–120. doi: 10.1038/nn.3888
15. Neuronal circuits for fear and anxiety / P. Tovote, J. P. Fadok, A. Lüthi // Nature Reviews Neuroscience. – 2015. – Vol. 16, Iss. 6. – P. 317–331. doi: 10.1038/nrn3945
16. Kastenbaum, R. J. Death, Society, and Human Experience / R. J. Kastenbaum. – New York, 2016. – 503 p.
17. Samson, A. C. Perception of aggressive humor in relation to gelotophobia, gelotophilia, and katagelasticism / A. C. Samson, Y. Meyer // Psychological Test and Assessment Modeling. – 2010. – № 52. – P. 217–230.
18. Teasing, ridiculing and the relation to the fear of being laughed at in individuals with Asperger's syndrome / A. C. Samson, O. Huber, W. Ruch // Journal of Autism and Developmental Disorders. – 2011. – Vol. 41, № 4. – P. 475–483. doi: 10.1007/s10803-010-1071-2
19. The Relationship Between Religious Attitudes, Fear of Death and Dying with General Health Condition: A Survey in College Students / M. Nazarzadeh, M. Sarokhani, K. Sayehmiri // Journal of Religious and Health. – 2015. – Vol. 54, Iss. 5. – P. 1672–1680. doi: 10.1007/s10943-014-9903-6

АНТРОПОЛОГІЧНІ ШУКАННЯ

В. В. МЕЛЬНИК^{1*}^{1*}Донбаський державний педагогічний університет (Слов'янськ), ел. пошта melnik-filosof@mail.ru, ORCID 0000-0001-6028-4066**ФЕНОМЕН СТРАХУ В ЕКЗИСТЕНЦІАЛЬНІЙ ФІЛОСОФІЇ**

Вступ. У статті розглядається страх в людській свідомості як природний і конструктивний психологічний феномен, який вказує на безпредметний світ. Автор робить висновок про емпіричну замкненість визначення страху в прикладній психології і його вузьке феноменологічне трактування. Відношення людської особистості до страху була й залишається однією з актуальних та ключових проблем в психоаналітичній та філософській науці. Рефлексія щодо терміну та модусу страху є глибинним фундаментом для екзистенціального та метафізичного розуміння основ життя людини. Мотиваційна діяльність людини керується страхом перед новим не виченим простором та часом самотністю перед богом та трансцендентним. Почуття страху присутнє в кожній живій істоті, але в більшій мірі реальне для людини з тонкою душевною організацією. **Мета.** У статті аналізується страх як інтегральне явище. **Методологія.** Страх розглядається як емоція, необхідна для уникнення небезпек, тому в статті використано герменевтичний та антропологічний підходи. **Новизна.** Він тлумачиться тут як результат безпосереднього соматичного роздратування, біологічних реакцій усередині людського тіла у відповідь на зовнішнє подразнення (реальне чи уявне). Важливою в соціально-теософських трактуваннях страху є фіксація того, що страх не пригнічує, а навпаки, активізує діяльність людини. Зокрема, робиться акцент на те, що страх об'єктивується в культурі і піддається механізму мінімізації. Звертається увага на страх, що викликає депресію, яка теж тлумачиться як адаптивна форма поведінки, що дозволяє слабкій особі економити сили й запобігти можливих конфліктів. **Висновки.** Так, страх, як модус, знаходять буття, є способом розуміння його природи, вказуючи не на його субстанціональність, а на своєрідну «Онтологічну інтенсивність».

Ключові слова: страх; свобода; ніщо; суще; свідомість; агресія; буття; онтологія; міф; антропологія; екзистенція; макрокосм

В. В. МЕЛЬНИК^{1*}^{1*}Донбасский государственный педагогический университет (Словянск), эл. почта melnik-filosof@mail.ru, ORCID 0000-0001-6028-4066**ФЕНОМЕН СТРАХА В ЭКЗИСТЕНЦИАЛЬНОЙ ФИЛОСОФИИ**

Введение. В статье рассматривается страх в сознании как естественный и конструктивный психологический феномен, который указывает на беспредметный мир. Автор делает вывод об эмпирической замкнутости определения страха в прикладной психологии и его узкой феноменологической трактовке. Отношение человеческой личности к страху было и остается одной из актуальных и ключевых проблем в психоаналитической и философской науке. Рефлексия относительно срока и модуса страха является глубинным фундаментом для экзистенциального и метафизического понимания основ жизни человека. Мотивационная деятельность человека руководствуется страхом перед новым, не изученным пространством и временем, одиночеством, перед богом и трансцендентным. Чувство страха присутствует в каждом живом существе, но в большей степени реально для человека с тонкой душевной организацией. **Цель.** В статье анализируется страх как интегральное явление. **Методология.** Страх рассматривается как эмоция, необходимая для избежания опасностей, поэтому в статье использованы герменевтический и антропологический подходы. **Новизна.** Он толкуется здесь как результат непосредственного соматического раздражения, биологических реакций внутри человеческого тела в ответ на внешнее раздражение (реальные или мнимые). Важной в социально-теософских трактовках страха является фиксация того, что страх не подавляет, а наоборот, активизирует деятельность человека. В частности, делается акцент на то, что страх объективируется в культуре и подвергается механизму минимизации. Обращается внимание на страх, вызывающий депрессию, которая тоже толкуется как адаптивная форма поведения, позволяет слабой личности экономить силы и предотвращать возможные конфликты. **Выводы.** Так, страх, как модус, определяющий бытие, является способом понимания его природы, указывая не на его субстанциональность, а на своеобразную «Онтологическую интенсивность».

Ключевые слова: страх; свобода; ничто; сущее; сознание; агрессия; бытие; онтология; миф; антропология; экзистенция; макрокосм

REFERENCES

1. Arhimandrit Nikifor (1990). *Bibleyskaya entsiklopediya*. Moscow, Terra.
2. Bolnov; fon O. (1999). *Filosofiya ekzistentsializma*. Saint Petersburg, Lan.
3. Vundt; V. (2001). *Elementyi psihologii narodov. Osnovnyie chertyi psihologicheskoy istorii razvitiya chelovechestva*. Saint Petersburg, Piter.
4. Gavrilova; T. A. (2013). The anxiety of death as a phenomenon of the subject. *Psychological journal*; 34(2); 99-107.
5. Dolgov; K. M. (1991). *Ot Kerkegora do Kamyu*. Moscow, Iskusstvo.
6. Kerkegor; S. (1993). *Strah i trepet*. Moscow, Respublika.
7. Mamardashvili; M. K. (2000). *Moy opyt netipichen*. Moscow.
8. Matveeva; S. Y. (2000). *Strahi v Rossii v proshlom i nastoyaschem*. Novosibirsk, Sibirskiy hronograf.
9. Riman; F. (2000). *Osnovnyie formy straha*. Moscow, Aleteya.
10. Sartre; Z.-P. (2000). *Byitie i nichto. Opyit fenomenologicheskoy ontologii*. Moscow.
11. Freyd; Z. (2006). Totem i tabu. In *Ostroumie i ego otnoshenie k bessoznatelnomu; Strah; Totem i tabu, sbornik* (323-491); Moscow.
12. Haydegger; M. (1998). *Vvedenie v metafiziku*. Saint Petersburg.
13. Do-Monte; F. H.; Quiñones-Laracuate; K.; & Quirk; G. J. (2015). A temporal shift in the circuits mediating retrieval of fear memory. *Nature*; 519(7544); 460-463. doi,10.1038/nature14030
14. Ghosh; S.; & Chattarji; S. (2014). Neuronal encoding of the switch from specific to generalized fear. *Nature Neuroscience*; 18(1); 112-120. doi,10.1038/nn.3888
15. Tovote; P.; Fadok; J. P.; & Lüthi; A. (2015). Neuronal circuits for fear and anxiety. *Nature Reviews Neuroscience*; 16(6); 317-331. doi,10.1038/nrn3945
16. Kastenbaum; R. J. (2016). *Death; Society; and Human Experience*. New York.
17. Samson; A. C.; & Meyer; Y. (2010). Perception of aggressive humor in relation to gelotophobia; gelotophilia; and katagelasticism. *Psychological Test and Assessment Modeling*; 52; 217-230.
18. Samson; A. C.; Huber; O.; & Ruch; W. (2010). Teasing; Ridiculing and the Relation to the Fear of Being Laughed at in Individuals with Asperger's Syndrome. *Journal of Autism and Developmental Disorders*; 41(4); 475-483. doi,10.1007/s10803-010-1071-2
19. Nazarzadeh; M.; Sarokhani; M.; & Sayehmiri; K. (2014). The Relationship Between Religious Attitudes; Fear of Death and Dying with General Health Condition, A Survey in College Students. *Journal of Religion and Health*; 54(5); 1672-1680. doi,10.1007/s10943-014-9903-6

Ph. D.; prof. V. V. Khmil (Ukraine) recommended this article to be published

Received: Feb. 20, 2017

Accepted: Apr. 28, 2017